

ויזרע יצחק

שבת תשובה פרשת "האזינו"
הפטרה: "שובה ישראל"
ח' תשרי תש"ע

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

י"ם	ת"א	ח"פ	ב"ש
17:56	18:11	18:13	18:02
19:10	19:09	19:09	19:09
19:47	19:45	19:45	19:45

כניסת השבת
יציאת השבת
רבנו תם

הגיגים מפרשת השבוע

"האזינו השמיים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" (דברים לב' א)

ולמה העיד בהם שמים וארץ... אם יאמרו ישראל לא קבלנו עלינו הברית מי בא ומכחישם? לפיכך העיד בהם שמים וארץ עדים שהם קיימים לעולם. (רש"י)

שואל ה"כלי יקר", וכי לשמים והארץ יש פה להעיד? ומיישב לפי חז"ל שאמרו על הפסוק: "ויהי ערב ויהי בקר יום הששי" (בראשית א' לא) ה"א יתירה לומר שכולם תלוין ועומדים עד יום ששי בסיון אם יקבלו ישראל התורה מוטב ואם לא יחזור העולם לתוהו ובוהו" (שבת פח) ואם כך, זה שאנו רואים היום שהשמים והארץ קיימים ולא חזרו לתוהו ובוהו הרי זה סימן ומופת שקבלו ישראל את התורה, וכך נבין את רש"י: "לפיכך העיד בהם שמים וארץ", ומהי העדות שיעידו? "שהם קיימים לעולם", כי עצם קיומם נותן עדות נאמנה שקבלו ישראל את התורה שאם לא כן לא היו קיימים ועומדים אלא היו חוזרים כבר לתוהו ובוהו.

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט" (דברים לב' ד)

לפי שהיה יום מותו, של משה, כעונש על חטא מי מריבה, הצדיק עליו את הדין ואמר "כי כל דרכיו משפט", כל דרכי ה' ואפילו המיתה אין בהם נפתל ועקש, שהמיתה בעולם הזה משפט אמונה הוא, כלומר נאמן הוא לשלם לו שכר בעולם הנשמות על צדקותיו אשר עשה.

"א-ל אמונת ואין עול" (דברים לב' ד)

וכי שבח הוא לקדוש ברוך הוא שאינו עושה עוול? אלא שכאשר באים לדון ולהעניש אדם על חטאו כלפי מלכות בשר ודם, הדין הוא לגופו של הנאשם בלבד, ואפילו אם לבני משפחתו ולמקורביו יגרם סבל צער כתוצאה מגזר דין זה, לא נמנעים מחריצת דינו לחומרא, לא כן הוא במלכות שמים, כי בטרם שמעניש הקב"ה את החוטא מביט הוא על ההשלכות של העונש לקרוביו, ובודק האם, חלילה, עלול מישוהו מקרוביו להצטער ולהפגע, ואם מגיע לו הצער הזה. "כי כל דרכיו משפט", הן על הנדון עצמו והן על קרוביו, "א-ל אמונה ואין עול" במשפטו, כי כל אחד יקבל רק עונשו המגיע לו ולא יותר.

"כי זולק ה' עמו יעקב זובל זולתו" (דברים לב' ט)

הקשה רבי חיים מוולוז'ין לפני הגאון מוילנא רבו על המובא ב"תנא דבי אליהו" בין מידותיו של הקב"ה שהוא "שמח בחלקו" וכי מה שייך להגיד על הקב"ה "שמח בחלקו", וכי חסר לו, כביכול, משהו עד שלא יהיה שמח בחלקו? השיב לו הגאון מוילנא על ידי הפסוק: "כי חלק ה' עמו, יעקב חבל נחלתו", בכל מצב שעם ישראל נמצא, גם כשהם במדרגה פחותה, עדיין הקב"ה שמח בחלקו.

"צור ילדך תשי ותשכח א-ל מזוללך" (דברים לב' יז)

הקב"ה ברא את האדם על אף התנגדותם של מלאכי השרת, אשר אמרו לפניו: "מה אנוש כי תזכרנו" - כי קיוה שהאדם ילך בדרך הטוב, ישמור את מצוותיו ויעיל הרבה לבריאה כולה. ואם חוטאים ישראל ואינם ממלאים את תפקידם כראוי, הרי מתרופף כל טעם בריאתו של האדם. זהו איפוא פשוטו של הפסוק: "צור ילדך", הקב"ה ברא אותך לסיבה מיוחדת, ואתה בהתנהגותך, "תשי", מחליש ומרופף אתה את טעם בריאתך.

כתיבה וחתימה טובה

לעילוי נשמת שמעון בן חמו בר אסתר ז"ל

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'ה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
ת.נ.צ.ב.ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

יום הכיפורים

"כי ביום הזה יכפר עליכם"

"בזאת יבא אהרן אל הקדש" (ויקרא ט"ז ג)

לאחר שנאמר לאהרון: "ואל יבא בכל עת אל הקדש", נאמר לו "בזאת יבוא אהרן אל הקדש". ללמד את הכהן הגדול שעצם הידיעה שהוא בא להכנס כעת למקום קדוש ביותר שאסור להכנס אליו בכל ימות השנה, תביא אותו לידי מורא ולידי פחד, עד שמתוך זה יהיה באמת ראוי לבוא אל הקודש.

(מלא העומר)

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל זוטאתכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא ט"ז ל)

לכאורה ישנה כפילות מיותרת בפסוק, "יכפר עליכם" ו"לטהר אתכם", נראה ש"כפרה" היינו "טהרה" מה ההבדל? ומדוע צריך את שניהם? אלא, שידוע מחכמי המוסר שהאדם החוטא גורם שתי רעות לעצמו. ראשית, ברובד החיצוני, בעצם החטא הוא עובר על דבר המפורש בתורה ועל זה צריך כפרה ואם לא יתכפר לו עליו להיענש. שנית, ברובד העמוק יותר, בעצם עשיית החטא הוא מטמא את הנפש, ועל זה צריך טהרה. וזהו ההבדל בין "יכפר עליכם" לבין "לטהר אתכם", ביום הכיפורים הקב"ה לא רק שהוא "יכפר עליכם", מכפר על החטאים כך שלא יענש החוטא, הוא אפילו "לטהר אתכם" הקב"ה מטהר את הנפש מהטומאה והטמטום שהחטא השפיע על האדם.

"והיתה זאת לכם לזווקת עולם לכפר על בני ישראל" (ויקרא ט"ז לד)

יש הבדל עצום בין התשובה שעושים אומות העולם, כאנשי ננוה, לבין התשובה שעושים ישראל. אומות העולם תשובתם מועילה להם להנצל מהעונש, אבל העוון עצמו לא מתכפר להם. לא כן הדבר בישראל הנקראים בניים למקום. שאמנם כי יחטא הבן ואשם, הרי הוא נתעב ונאלח, אבל אם יתחרט מאשר חטא על נפשו וישוב בתשובה שלמה, בחרטה גמורה על העבר וקבלה על העתיד ובוודוי, אז הקב"ה מקבלו ורוחץ אותו מחטאת עונו ומטהרו, והיינו שמכפר לו על העוון כפרה ממש.

(הגרי"ז)

"למען אזוי ורעי אדברה נא שלום בך" (תהלים קכב זז)

ידוע שעם ישראל אומרים בכל יום אחר הפסוק "שמע ישראל ה' א-לוקינו ה' אחד" בלחש "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" (בשכמל"ו) והטעם שאומרים זאת בלחש הוא כדי שלא יתקנאו בהם המלאכים, אבל ביום הכיפורים אומרים אותו בקול רם מכיון שביום זה דומים ישראל למלאכים. וכמו שאמרו במדרש, שאומר השטן לפני הקב"ה, יש לך אומה בארץ דומים למלאכי השרת, ולכן אותו היום יש לישראל אחוה ורעות עם המלאכים ולא יתקנאו בהם כשאומרים בשכמל"ו בקול רם. והנה ידוע מה שאמרו באדרא רבא (זהר נשא) מה בין דיבור לאמירה, הדיבור הוא בהרמת קול והכרזה, ואמירה בלחש. והנה "שלום בך" הם אותיות בשכמל"ו. וזה שנאמר "למען אחי ורעי", הם ישראל כאשר יהיו במדרגת אחים ורעים, שדומים למלאכי השרת שהם אחים ורעים ואין להם שנאה וקנאה, אז "אדברה נא", בהכרזה והרמת קול, "שלום בך" ראשי תיבות "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". (חיים והשלום-לרבינו יוסף חיים)

"אבינו מלכנו שלזו רפואה שלימה לכל זולתי עמך" (תפילות הימים הנוראים)

מין הגרי"ז זצ"ל היה אומר, שצריך להיזהר כששואלים על מצבו של חולה הזקוק לרחמי שמים, ומשיבים שמצבו הוטב, שלא להיכנס על ידי זה לגדר "רודף" חס וחלילה. שכן הדבר ברור שהתפילות שמתפללים לרפואת החולה הן הרפואה היותר מועילה, ודרך העולם כששומעים שיש הטבה במצב, מיד מתרפים מלהמשיך להתפלל עבור החולה הזקוק עוד להרבה רחמי שמים, ונמצא שע"י שאמר שהמצב הוטב, גרם לכך שימעטו או יפסיקו לגמרי להתפלל לבריאותו, והרי הוא כנוטל ממנו את הרפואה המועילה ביותר, ונכנס חס ושלום בגדר רודף. (הגרמ"ד הלוי סולוביצ'יק שליט"א)

"כי זוכר כל הנשכחות אתה ואין שכחות לפני כסא כבודך" (תפילות הימים הנוראים)

חסיד אחד התלונן בפני האדמו"ר שהוא לומד ולומד ללא הצלחה, הכל נשכח ממנו אחר זמן קצר. "תעשה תשובה" ענה לו האדמו"ר. "תשובה? מה הקשר בין תשובה לשכחה?" שואל החסיד. "פשוט מאוד" ענה הרבי "חז"ל למדונו ש"גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד" בתפילות הימים הנוראים אנו אומרים "אין שכחה לפני כסא כבודך".

לרפואת כל חולי עם ישראל ובכללם:

הרה"ג מרדכי צמח אליהו בר מזל טוב שליט"א משה טויטו בר אסתר הי"ו

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקן בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו יום שישי 14:00 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב